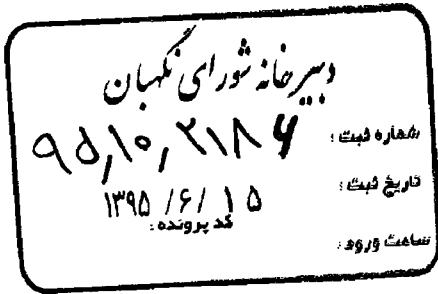

پست

شماره: ۹۸/۴۲۴۰۲

تاریخ: ۱۳۹۵/۶/۱۵

پست:

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان در زمینه
ساخت و بهره‌برداری از نیروگاههای برق آبی مارازاد و اردوباد که به مجلس شورای
اسلامی تقدیم گردیده بود و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۰
مجلس با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می‌گردد.

لله
علی لاریجانی

**لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان
در زمینه ساخت و بهره‌برداری از نیروگاههای برق آبی مارازاد و اردوباد**

ماده واحده- موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان در زمینه ساخت و بهره‌برداری از نیروگاههای برقی آبی مارازاد و اردوباد مشتمل بر یک مقدمه و بیست و سه ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می‌شود.

تبصره- در اجرای ماده (۲۲) و (۲۳) این موافقتنامه رعایت اصول یکصد و سی و نهم (۱۳۹)، هفتاد و هفتم (۷۷)، هفتاد و هشتم (۷۸) و یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

**موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان
در زمینه ساخت و بهره‌برداری از نیروگاههای برق آبی مارازاد و اردوباد**

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان که از این پس «طرفها» خوانده خواهند شد؛

با عنایت به توسعه روابط دوستانه میان دو کشور بر اساس احترام متقابل، تفاهم و حسن همجواری، با احترام به اصول عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر، حاکمیت، احترام به تمامیت ارضی و قوانین ملی؛ با ابراز علاقه نسبت به تداوم استفاده مساوی از ظرفیت‌های آب و انرژی در مناطق مرزی مشترک رود ارس طبق موافقتنامه‌های معتبر میان دو کشور؛ با تأکید بر اصول و اهداف منشور سازمان ملل متحد؛ با در نظر گرفتن قرارداد ترتیب تصفیه اختلافات و حوادث مرزی بین دولت ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مورخ ۲۴ اردیبهشت ۱۳۳۶ هجری شمسی برابر با ۱۴ می ۱۹۵۷ میلادی؛ با تأکید بر ضرورت رعایت مفاد موافقتنامه حل مسائل مرزی و مالی بین دولتهای ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مورخ ۱۱ آذر ۱۳۳۳ برابر با ۲ دسامبر ۱۹۵۴ میلادی و اسناد و نقشه‌های پیوست آن در مورد تعیین و تجدیدنظر در

شکل خطوط مرزی مورخ ۱۳۳۶ برابر با ۱۹۵۷ و با در نظر گرفتن مفاد یادداشت تفاهم پیرامون بهره‌برداری از ظرفیت برق آبی رود ارس بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان مورخ ۷ بهمن ۱۳۸۳ برابر با ۲۶ ژانویه ۲۰۰۵ و تشریفات (پروتکل‌های) کمیسیون فنی مشترک تشکیل شده بر اساس یادداشت تفاهم مذکور در زمینه ساخت و بهره‌برداری از نیروگاههای برق آبی مارازاد و اردوباد، در موارد زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱- طرفها در خصوص مطالعه، طراحی، ساخت و بهره‌برداری از نیروگاههای برق آبی مارازاد در قلمرو جمهوری اسلامی ایران و اردوباد در قلمرو آذربایجان که (از این پس «نیروگاهها» خوانده خواهند شد) با استفاده از منابع آبی رود مرزی ارس توافق نموده‌اند.

ماده ۲- طرفها جهت ساخت سد، مخزن و نیروگاه مارازاد در جمهوری اسلامی ایران در محدوده میله‌های مرزی ۲۸/۳ تا ۲۹/۳ و ساخت سد، مخزن و نیروگاه اردوباد در جمهوری آذربایجان در محدوده میله‌های مرزی ۲۶/۴ تا ۲۸/۳ توافق نموده‌اند.

ماده ۳- طرفها توافق نموده‌اند تا دو سد مشترک برای انحراف آب به سمت نیروگاههای مارازاد و اردوباد بر روی رود ارس احداث نمایند. سد مارازاد برای انحراف آب به سمت نیروگاه مارازاد با هزینه جمهوری اسلامی ایران و سد اردوباد برای انحراف آب به سمت نیروگاه اردوباد با هزینه جمهوری آذربایجان ساخته خواهد شد. مدیریت این دو سد به صورت مشترک خواهد بود و هر یک از طرفها هزینه‌های نگهداری سد مربوط به نیروگاه خود را پرداخت خواهد نمود.

ماده ۴- منابع آبی مورد نیاز فعالیت نیروگاههای مارازاد و اردوباد و از منابع آبی رود ارس با رعایت موافقتنامه‌های معتبر بین دو طرف تأمین خواهد شد. هر یک از طرفها با توجه به شرایط خاص، اقدامات مقتضی را در هر زمان برای ساخت نیروگاه و سد‌های انحرافی در طرف خود بر اساس مفاد این موافقتنامه و بدون توافق طرف دیگر به عمل خواهد آورد.

چنانچه یکی از طرفها از حقوق خود بر اساس این موافقتنامه نسبت به طرف دیگر دیرتر استفاده نماید، این امر به هیچ وجه مانع استفاده آن طرف از حقوق خود نخواهد بود.

ماده ۵- ساخت و بهره‌برداری از نیروگاهها، ساخت سدهای انحرافی و تأسیسات آن به گونه‌ای خواهد بود که هیچ‌گونه تغییری در خط مرز تعیین شده بین دو کشور طبق مفاد موافقتنامه حل مسائل مرزی و مالی بین دولت‌های ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مورخ ۱۳۳۳ برابر با ۱۹۵۴ میلادی و اسناد و نقشه‌های پیوست آن در مورد تعیین و تجدیدنظر در شکل خطوط مرزی مورخ ۱۳۳۶ برابر با ۱۹۵۷ ایجاد نگردد. پس از ساخت سدها، خط مرز رسمی دو کشور بر روی آنها مشخص خواهد شد.

در صورت هرگونه تغییر در خطوط مرزی، بستر رود بلافاصله براساس مسیرهای تعیین شده که در نقشه‌های تشریفات (پروتکل) پیوست موافقتنامه‌های مذکور در فراز اول همین ماده، با حضور نمایندگان ذی‌صلاح دو کشور به بستر قبلی بازگردانده و خط مرز رسمی دو کشور بر روی آب علامت‌گذاری خواهد شد.

پس از تشکیل مخزن پشت سدهای انحرافی، نوار مرز کنونی براساس روشهای به‌کار برده شده در سد ارس و سد میل مغان، روی سطح آب مشخص و علامت‌گذاری شده و به‌عنوان مرز دولتی دو کشور محسوب خواهد شد.

ماده ۶- ساخت و بهره‌برداری از نیروگاههای مارازاد و اردوباد هیچ‌گونه تغییری در حقایق طرفها از منابع آبی رود ارس ایجاد نخواهد نمود. بر همین اساس، طرفها از نیروگاهها و تأسیسات آن به‌نحوی بهره‌برداری خواهند نمود که حقایقها در محدوده مرزی مشترک طبق موافقتنامه‌ها و تشریفات (پروتکل‌های) میان دو کشور رعایت گردد.

طرفها متعهد می‌باشند که آبی را که جهت استفاده در نیروگاهها از رود ارس منحرف می‌کنند به همان اندازه و با همان کیفیت به مسیر رود بازگردانند.

ماده ۷- مقامهای صلاحیتدار طرفها برای اجرای این موافقتنامه به‌شرح زیر می‌باشند:

از طرف جمهوری اسلامی ایران: وزارت نیرو

از طرف جمهوری آذربایجان: وزارت انرژی

ماده ۸- طرفها توافق نموده‌اند مسائل مربوط به ساخت و بهره‌برداری از جمله مطالعه و طراحی نیروگاههای مارازاد و اردوباد توسط کمیسیون فنی مشترک که براساس یادداشت تفاهم پیرامون بهره‌برداری از ظرفیت برق آبی رود ارس بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان مورخ ۷ بهمن

۱۳۸۳ برابر با ۲۶ ژانویه ۲۰۰۵ تشکیل شده (از این پس «کمیسیون» نامیده می شود) انجام شود.

طرفها در صورت ضرورت می توانند ترکیب کمیسیون را تغییر دهند و مراتب را به صورت رسمی به یکدیگر اعلام نمایند.

ماده ۹- نشستهای کمیسیون دائمی در زمان ساخت نیروگاهها، هر سه ماه یکبار و پس از اتمام ساخت، سالی یکبار و به صورت نوبه ای به میزبانی یکی از طرفها برگزار خواهد شد. نشستهای فوق العاده به درخواست هر یک از طرفها برگزار می گردد. این نشستها به میزبانی طرف درخواست کننده برگزار می گردد.

ماده ۱۰- وظایف کمیسیون به شرح زیر می باشد:

- تکمیل بررسی طرحهای ساخت؛

- نظارت بر روند ساخت، حفاظت و بهره برداری از سدها و شبکه (کانال)های انتقال به نیروگاهها؛

- تهیه قواعد بهره برداری و حفاظت از سدها و نیروگاهها و در صورت لزوم دستورالعملها وسایر اسناد مورد نیاز؛

- محافظت از کیفیت آب و بوم شناسی رود و تهیه جدول استفاده از آب و همکاری میان طرفها به شکل مستمر درباره دبی آب منتقل شده به نیروگاهها؛
- بررسی تکمیل ساخت سدها و نیروگاهها و اعلام تاریخ آغاز بهره برداری از آنها؛

- بررسی مشکلات فنی احتمالی که در آینده بروز خواهد نمود و ارائه پیشنهادهایی درباره حل آنها؛

- تعیین میزان خسارات وارده به طرفها بر اثر ساخت سد و محدوده آب گرفتگی؛

- انجام سایر امور مربوط به ساخت و بهره برداری از سدها و نیروگاهها
ماده ۱۱- هر یک از طرفها هزینه های مربوط به ساخت، حفاظت، بهره برداری و تعمیر نیروگاه، تجهیزات و تأسیسات در قلمرو خود را پرداخت خواهد نمود.

ماده ۱۲- خسارت وارده بر اثر ساخت سدها، نیروگاهها و استغراق اراضی پس از تعیین و تأیید آن توسط کمیسیون از سوی طرف واردکننده خسارت، به طرف خسارت دیده پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۳- به منظور طراحی، ساخت، بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری سدها، محدوده مشترک توسط کمیسیون تعیین گردیده و ایمنی این محدوده توسط طرفها تأمین خواهد شد.

مقررات مربوط به ورود کارکنان، روشهای فنی، تجهیزات و مصالح در محدوده مشترک در زمان ساخت، بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری، توسط مرزبانان دو طرف به طور مشترک تعیین خواهد شد.

ماده ۱۴- به منظور پیش‌بینی حوادث غیرمترقبه طبیعی (سیل، زلزله و غیره) و غیر طبیعی (آتش‌سوزی، انفجار، ریزش سازه‌ها و غیره) احتمالی در مخزن‌ها و نیروگاهها و اتخاذ تدابیر پیشگیرانه و اقدامات ضروری در مورد تأثیرات منفی و اطلاع‌رسانی به مردم، هماهنگی لازم برای موارد فوق از طریق ایجاد سامانه هشدار و پایش فعال انجام خواهد شد. برنامه اقدام مشترک تهیه و با نظارت کمیسیون اجراء خواهد گردید.

ماده ۱۵- طرفها، مسؤولیت حفاظت، بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری از نیروگاه و سدهای انحرافی، مخزنها، تجهیزات و بناهای موجود در قلمرو خود را برعهده دارند و از انجام هر اقدامی که به بهره‌برداری عادی نیروگاه خللی وارد کند، اجتناب خواهند نمود.

ماده ۱۶- طرفها می‌توانند براساس توافق متقابل، نسبت به تبادل انرژی آبی از طریق نیروگاهها اقدام نمایند.

ماده ۱۷- طرفها جهت تسهیل در ساخت نیروگاهها می‌توانند از فرصت‌های فنی یکدیگر در چهارچوب قوانین دو کشور استفاده نمایند.

ماده ۱۸- طرفها حق برداشت آب از سدهای انحرافی، مخزن‌ها، شبکه (کانال)ها، نیروگاهها و کانال برگشت آب به رود ارس را جز برای اهداف مندرج در این موافقتنامه ندارند.

ماده ۱۹- طرفها از انجام هر فعالیتی که باعث آلودگی آب رود ارس در محدوده نیروگاهها، سدهای انحرافی و مخزنها می‌شود جلوگیری خواهند نمود و اجازه کاهش ظرفیت خودپالایی رود در پایین‌دست را نخواهند داد. در صورت آلوده شدن رود ارس در نتیجه ساخت و بهره‌برداری از نیروگاهها و مخزنها و سدهای انحرافی توسط یکی از طرفها، طرف مذکور آلودگی را رفع و خسارات وارده را پس از تعیین توسط کمیسیون جبران خواهد کرد.

ماده ۲۰- طرفها، آبگیری مخزنها را پس از پاکسازی بستر رود، انجام عملیات زیست محیطی، آماده سازی محدوده آبگیری و تأیید آن توسط کمیسیون، شروع خواهند نمود.

ماده ۲۱- طرفها بدون اطلاع یا اخذ موافقت کتبی طرف دیگر، بهره برداری از نیروگاه را به طور کلی یا جزئی به کشور ثالث واگذار نخواهند کرد.

ماده ۲۲- هرگونه اختلافی که ممکن است از اجراء یا تفسیر این موافقتنامه ناشی شود، از طریق مذاکره و رایزنی بین طرفها حل و فصل خواهد شد.

ماده ۲۳- این موافقتنامه برای مدت نامحدود منعقد شده است و از تاریخ دریافت آخرین اطلاعیه کتبی توسط طرفها مبنی بر تأیید تکمیل تشریفات داخلی مربوط به خود برای لازم الاجراء شدن این موافقتنامه، به مورد اجراء گذارده خواهد شد.

این موافقتنامه از طریق توافق کتبی میان طرفها قابل اصلاح خواهد بود. اصلاحیه ها طبق فراز اول این ماده لازم الاجراء خواهد شد.

این موافقتنامه در یک مقدمه و بیست و سه ماده در شهر تهران در تاریخ ۲۰ فروردین ماه ۱۳۹۳ هجری شمسی برابر با ۹ آوریل ۲۰۱۴ میلادی در دونسخه اصلی به زبانهای فارسی، آذربایجانی و انگلیسی که تمامی آنها دارای اعتبار یکسان می باشند، تنظیم گردید در صورت اختلاف در تفسیر، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران   از طرف دولت جمهوری آذربایجان

وزیر نیرو

وزیر اقتصاد و صنایع

حمید چیت چیان

شاهین مصطفی اف

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و بیست و سه ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ دهم شهریورماه یکهزار و سیصد و نود و پنج مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. /ب

لله
علی لاریجانی

Agreement

between the Government of the Islamic Republic of Iran and the Government of the Republic of Azerbaijan on construction and operation of Marazad and Ordubad Hydroelectric Power Stations

The Government of the Islamic Republic of Iran and the Government of the Republic of Azerbaijan, hereinafter referred to as "the Parties";

Considering the expansion of friendship relations between the two countries based on the good neighbourhood, understanding and mutual respect,

Respecting the principles of non-interference in each other's internal affairs, sovereignty, respect for territorial integrity and national legislation,

Expressing their interest in continuing equal usage of water and power potentials in the transborder areas of Araz River according to the agreements in force between the two countries,

Emphasizing the purposes and principles of the Charter of the United Nations,

Considering the provisions of the "Treaty between the Imperial Government of Iran and the Union of Soviet Socialist Republics on the regime of Iran-Soviet border and the procedure of settlement of boundary disputes and incidents" dated 24 ordibehesht 1336 (May 14, 1957),

Emphasizing the necessity of complying with the provisions of Agreement between Iran and USSR Governments on the border and financial issues, dated December 2, 1954 (1333) and documents and maps on determination and renewal of border lines from 1957 (1336) attached to it,

Taking into account the provisions of the "Memorandum of Understanding on utilization of hydropower potential of Araz River between the Government of the Islamic Republic of Iran and the Government of the Republic of Azerbaijan" dated January 26, 2005 and the Protocols of Joint Technical Commission established on the basis of this Memorandum of Understanding, for the purpose of implementation of the construction and operation of Marazad and Ordubad Hydroelectric Power Stations,

have agreed on the following:

دفتر هیئت دولت

S. Mustaf

Article 1

The Parties have agreed on exploring, designing, construction and operation of Marazad Hydroelectric Power Station in the territory of the Islamic Republic of Iran and Ordubad Hydroelectric Power Station (hereinafter referred to as "HPSs") in the territory of the Republic of Azerbaijan by utilizing the water resources of border Araz River.

Article 2

The Parties have agreed to construct Marazad HPS, dam and reservoir in the Islamic Republic of Iran between 28/3-29/3 border signs and Ordubad HPS, dam and reservoir in the Republic of Azerbaijan between 26/4-28/3 border signs.

Article 3

The Parties have agreed on the construction of two joint dams on Araz River for diverting the water to the direction of Marazad and Ordubad HPSs. The construction of Marazad dam for diverting the water to the direction of Marazad HPS will be financed by the Islamic Republic of Iran and Ordubad dam for diverting the water to the direction of Ordubad HPS will be financed by the Republic of Azerbaijan. The management of these two dams will be jointly carried out and each of the Parties will pay the maintenance costs of the dam belonging to its HPS.

Article 4

Water sources necessary for the operation of Marazad and Ordubad HPSs will be provided from the water resources of Araz River by complying with the agreements in force between the Parties.

Either Party, considering the specific circumstances, will take appropriate measures at any time for the construction of HPS and diversion dams on its side based on the provisions of this Agreement without the consent of the other Party.

If one of the Parties uses its rights under this Agreement, later than other Party, this shall not in any way prevent that Party from using its rights.

دفتر هیئت دولت

S. Mirzabaf

Article 5

The construction and operation of HPSs, construction of diversion dams and facilities will be done without any change in the border lines between the two countries determined according to the provisions of the Agreement between Iran and USSR Governments on the border and financial issues, dated 1954 (1333) and in the documents and maps on determination and renewal of border lines from 1957 (1336), attached to it. After the construction of the dams, the official border line of the two countries will be determined on them.

In case of any change in the border lines, the river bed will be immediately returned to the previous bed based on the determined directions indicated in the protocol maps attached to the agreements mentioned in the first paragraph of this Article, with the participation of the two countries' authorized representatives and official border line of two countries will be marked on the water.

After the establishing the reservoir behind the diversion dams, the present border line will be determined and marked on the surface of water according to the methods used in the dams of Araz and Mil-Mugan and will be considered the state border of the two countries.

Article 6

The construction and operation of Marazad and Ordubad HPSs will not make any changes in Parties' share of Araz River's water resources. The Parties, based on this premise, will operate HPS and its facilities by complying with the water share in the transboundary region of the two countries in accordance with the agreements and protocols between the two States.

The Parties assume obligation to return the water diverted from Araz River for the HPS's usage in the same quantity and quality.

Article 7

The competent authorities of the Parties for the implementation of this Agreement are the followings:

For the Islamic Republic of Iran: the Ministry of Energy

For the Republic of Azerbaijan: the Ministry of Energy

دفتر هیئت دولت

S. Mustafayev

Article 8

The Parties have agreed on the implementation of issues related to the construction and operation, including exploration and designing of Marazad and Ordubad HPSs by the Joint Technical Commission (hereinafter referred to as "the Commission") established under the "Memorandum of Understanding on utilization of hydropower potential of Araz River between the Government of the Islamic Republic of Iran and the Government of the Republic of Azerbaijan" dated January 26, 2005.

The Parties can make changes in the composition of the Commission upon necessity and will officially inform each other about it.

Article 9

The meetings of the permanent Commission will be held quarterly during the construction of the HPSs and annually after the completion of the construction, and will be hosted by either Party alternatively. The extraordinary meeting may be held upon the request of one of the Parties. Such meetings will be hosted by the requesting Party.

Article 10

The duties of the Commission are the followings:

- Completion of the exploration of construction projects;
- Supervision of the construction, protection and operation of diversion canals and dams to the HPS;
- Preparation of operational and protection rules for the HPS and dams, guidelines and other documents if necessary;
- Protection of ecology of the river and quality of water, and regular preparation and coordination of the water usage schedule between the Parties on the consumption of water released to HPSs;
- Inspecting the completion of construction of HPSs and dams and announcement of their operation date;
- Investigating the technical problems that may arise in the future and preparation the proposals for solution;
- Determination of the amount of the damage to the Parties as a result of flood zone and construction of dam;
- Implementation of other issues related to the construction and operation of HPSs and dams.

دفتر هیئت دولت

S. Almasraf

Article 11

Each Party will pay the costs of construction, protection, operation and repair of the HPS, equipments and facilities in its own territory.

Article 12

The damage resulting from the construction of dams and HPSs and flooding of the areas will be paid to the damaged Party by the Party which inflicted the damage after the damage having been determined and confirmed by the Commission.

Article 13

For the purpose of designing, construction, operation, repair and maintenance of the dams, the joint zone will be determined by the Commission and the Parties will provide the security of this zone.

The admission rules for personnel, technicians, equipment and materials into the joint zone during the construction, operation, repair and maintenance will be jointly determined by the Border Commissioners of the Parties.

Article 14

For the purpose of forecasting the natural (flood, earthquake etc.) and non-natural (fire, explosion, collapse of structures etc.) emergency situations that may occur in the HPSs and reservoirs, taking the necessary steps relating to negative impact and taking preventive measures, informing the population, the coordination works shall be implemented concerning the mentioned issues by creating operative monitoring and warning system. Joint action plan shall be prepared and its implementation shall be supervised by the Commission.

Article 15

The Parties are responsible for the protection, operation, repair and maintenance of the HPS, diversion dams, reservoirs, equipments and buildings existing in their territories and shall refrain from any activities that may impair the normal operation of the HPS.

دفتر هیئت دولت

S. Mustafa

Article 22

Any disagreements that may arise from the application or interpretation of this Agreement shall be settled through consultations and negotiations between the Parties.

Article 23

This Agreement is concluded for an indefinite period of time and shall enter into force on the date of receipt by the Parties of the last written notification confirming the completion of their respective internal procedures required for the entry into force of this Agreement.

Amendments may be made to this Agreement on the basis of written consent between the Parties. The amendments shall enter into force in accordance with the first paragraph of this Article.

This Agreement, consisting of the preamble and 23 articles, done at Tehran, on 20 Farvardin 1393 (April "____", 2014), in two original copies, each in the Persian, Azerbaijani and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of
the Islamic Republic of Iran

Hamid Chitchian
Minister of energy

For the Government of
the Republic of Azerbaijan

Shahin Mustafayev
Minister of economy and industry

دفتر هیئت دولت

